

**SPREMINJAMO
GRADBENO
KULTURO**

Zakon o pooblaščenih arhitektih in inženirjih ZPAI

v javni obravnavi od 20.11.2015 do 20.1.2016

mag. BARBARA ŠKRABA FLIS

Zakaj ZPAI?

- Regulirani poklici, pogoji za opravljanje dejavnosti in zbornična ureditev sedaj del ZGO-1
- EK: Pritiski na zmanjšanje števila reguliranih poklicev in posledično pritiski MJU na MOP
- RS: prioritetni vladni projekt (de)regulacije poklicev, usmeritve vlade RS za poenotenje zakonodaje v zvezi z delovanjem zbornic
- ZAPS: Pobuda za poseben zakon o pooblaščenih arhitektih, strožje regulirani dejavnosti, zaščiti naziva arhitekt, opredelitvi rezerviranih nalog in dejavnosti
- ZAPS: Analiza problematike opravljanja poklica in dejavnosti v povezavi s potrjevanjem načrtov in PD ter pridobivanjem gradbenih dovoljenj

Zakaj ZPAI?

Pobude IZS:

- Združitev treh pooblastil v en sam reguliran poklic PI
- Vključitev odgovornih geodetov med PI
- Zmanjšanje reguliranih poklicev na področju geodezije iz tri na enega
- Dvig potrebne izobrazbe za PI na 2.bol.st.
- Združitev dveh strokovnih izpitov v enega samega
- Nadomestitev izjave o delovnih izkušnjah in naloge pri strokovnem izpitu s pripravništvom pod mentorstvom
- Popravek pogojev za opravljanje dejavnosti v smislu povezanosti reguliranega poklica in opravljanja dejavnosti
- Uvedba obveznega stalnega izobraževanja PI

Zakaj ZPAI?

Cilj:

- Dvig strokovnosti PI
- Etičnost delovanja PI
- Koncentriranje odgovornosti in prevzemanje odgovornosti PI
- Dvig kakovosti inženirskih storitev in posledično grajenega okolja
- Primerljivost reguliranih poklicev s tujino

Posledica:

- Večja prepoznavnost PI

ZPAI – struktura zakona

1. Splošne določbe
2. Poklicne naloge, zaščita nazivov in odgovornosti pooblaščenih arhitektov in inženirjev
3. Pogoji za pridobitev nazivov
4. Družbe pooblaščenih arhitektov in inženirjev
5. Priznavanje tujih dokazil o poklicnih kvalifikacijah
6. Organizacija in delovno področje poklicnih zbornic
7. Kazenske določbe
8. Prehodne in končne določbe

ZPAI – regulirani poklici in zaščita naziva

Sedaj:

- OP, OVD, OVPD, ON, ONPD, OR (vsi po strokah)
- OPN
- OGeo, GI (ZEN), GS (ZDGRS)

Predlog:

- PA, PKA, PPN, PGeo, PI (PI po strokah kot doslej)
- Predlog zakona za vsakega od reguliranih poklicev opredeli poklicne naloge in rezervirane dejavnosti

ZPAI – poklicne naloge PI in PGeo

Predlog:

- Med poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev vseh strokovnih smeri spadajo svetovanje, nadzor in zastopanje naročnikov v zvezi s strokovnimi vprašanji, ki se nanašajo na projektiranje in izvajanje oziroma vodenje projekta ter nadzor izvajanja kot je koordiniranje, upravljanje in nadzorovanje projektiranja in izvedbe projekta, vodenje gradnje ter priprava strokovnih izvedenskih mnenj.
- Poklicne naloge pooblaščenega arhitekta obsegajo naloge iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na stavbe in grajene površine, geodetske storitve v zvezi z vpisom stavb in delov stavb v kataster stavb ter naloge, ki se nanašajo na vodenje izdelave prostorskih izvedbenih aktov.
- Poklicne naloge pooblaščenega geodeta obsegajo izvajanje geodetskih meritev, opazovanja in kartiranja, geodetskih izmer in izvajanje geodetskih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

ZPAI – poklicne naloge PI in PGeo

Predlog:

- Poklicne naloge pooblaščenega prostorskega načrtovalca obsegajo *sodelovanje pri izdelavi izvedbenih in strateških prostorskih aktov, v okviru svoje stroke.*
- Poklicne naloge pooblaščenega inženirja obsegajo *poleg nalog iz prvega odstavka sodelovanje s pooblaščenim arhitektom in pooblaščenim krajinskim arhitektom pri izvajanju njunih poklicnih nalog iz drugega in tretjega odstavka tega člena, izdelavo načrtov gradbenih konstrukcij, geomehanskih poročil, strojnih inštalacij, električnih inštalacij, tehnoloških in drugih podobnih načrtov, tehnično obdelavo projektne dokumentacije in sodelovanje pri nadzoru in izvedbi posegov v prostor, naloge v zvezi z razvojem, kontrolo, testiranjem in raziskavami ter naloge, ki se nanašajo na vodenje izdelave izvedbenih prostorskih aktov v okviru svoje stroke.*

ZPAI – oblike zaposlitve PI in PGeo oz. opravljanja nalog/dejavnosti

Sedaj:

- Samostojno kot s.p. ali zaposlenec pri fizični osebi
- Zaposlenec pri pravni osebi (d.o.o., d.d. ipd.)
- Delo po podjemni pogodbi

Predlog:

- Svobodni poklic (samostojno in za svoj račun, ne more zaposlovati)
- (Samostojno kot s.p. ali zaposlenec pri fizični osebi)
- Družbenik družbe PA in PI, zaposlen v isti družbi
- Zaposlenec pri PA ali PI ali v družbi PA oz./in PI
- Izključena možnost opravljanja nalog v okviru/poleg zaposlitve kot javni uslužbenec z izjemama (PN za državo ali občino, profesorji v VŠ zavodih, za račun delodajalca)
(zaposlenci v podjetjih JGI in JN – v okviru javne službe in za njen račun)

ZPAI – regulacija dejavnosti

Sedaj:

- Registrirana dejavnost
- Če sam ne izpolnjuješ pogojev za OP, OP zaposliš ali angažiraš po podjemni pogodbi

Stanje:

- Večina lastnikov podjetij oz. družb nima pooblastila (60%), kaos na trgu, posojanje žigov in zloraba pooblastil
- Kakovost grajenega okolja pada
- RS je ena redkih držav EU brez tovrstne regulacije dejavnosti

ZPAI – regulacija dejavnosti

Cilj:

- Odgovorno ravnanje podjetij, spoštovanje etičnega kodeksa, strokovnih pravil in predpisov, visok nivo kakovosti dela PA in PI

Predlog:

- Sprememba pogojev za opravljanje dejavnosti (po vzoru tujine):
- Preverjanje izpolnjevanja pogojev pred registracijo dejavnosti
- Vsaj polovica družbenikov, direktorjev in predstavnikov družbe mora biti PA ali PI
- Zaščiten naziv družbe
- Petletno prilagoditveno obdobje

ZPAI – pogoji za pridobitev pooblastila PI in PGeo

Predlog:

- Državljan RS, poslovno sposoben
- Zaključen ustrezen študij z magistrskim nivojem izobrazbe (2.bol.st.)
- Ustrezna izobrazba v smislu minimalnega obsega vsebin predpisana z zakonom (pravilnik)
- Nov način pridobivanja ustreznih delovnih izkušenj: spremljanje kandidata za naziv PI s strani mentorja, 3 leta, *od tega eno leto na gradbišču oziroma seznanjanje s procesom izvajanja gradnje v okviru nalog, ki jih lahko opravlja v okviru svojega naziva*, registracija pri IZS, potrditev mentorja, zaposlitev, dnevnik, naloga, članstvo v IZS, spoštovanje etičnega kodeksa
- Strokovni izpit
- Zaprisega pred vpisom naziva v imenik

ZPAI – izkazovanje PI in PGeo

Predlog:

- Žig (št. družbe, grb RS)
- Izkaznica (sedež pisarne, lastnoročni podpis)
- Kvalificiran certifikat za overjen elektronski podpis (e-graditev, PIS)
- Vsaka listina, ki jo potrdi PI in PGeo je javna listina
- Javni podatki v imeniku PI in PGeo: ime in priimek, področje pooblastila, od kdaj ima pooblastilo, podatki o mirovanju in odvzemu pooblastila

ZPAI – izvajanje pooblastila

Predlog:

- Neodvisno (nimajo svojih in ne predstavljajo tujih interesov pri izvajanju del, proizvodnji, nakupu ali prodaji gradbenih proizvodov)
- Prepoved opravljanja nezdružljive dejavnosti (nezdružljiva s stanovsko častjo in dostojanstvom, vzbuja dvom v nepristranskost, zaupanje v opravljanje poslov, verodostojnost sestavljenih listin)
- Vestno in zaupanja vredno izvajanje nalog
- Spoštovanje etičnega kodeksa
- Obvezno stalno poklicno usposabljanje

ZPAI – vključenost MOP v izvajanje javnih pooblastil

Predlog:

MOP izvaja nadzor nad opravljanjem javnih pooblastil tudi:

- S predstavnikom v izpitni komisiji za strokovne izpite
- S predstavnikom v disciplinski komisiji
- Z lastnim nadzorom dela članov IZS z možnostjo odvzema pooblastila z odločbo

ZPAI – zbornična ureditev

Predlog:

- Imenik PI in PD in kandidatov za naziv
- Dovoljenja za registracijo družb PA in PI
- Nadzor nad pridobivanjem praktičnih izkušenj kandidatov za naziv
- Nadzor nad stalnim poklicnim usposabljanjem članov
- Izvajanje strokovnega nadzora nad delom članov
- Izdajanje kvalificiranih certifikatov za overjen elektronski podpis
- Reševanje sporov med člani in družbami in tretjimi osebami
- Posvetovalni organ državnih organov in univerz
- Podaljšanje mandata skupščine na 4 leta

ZPAI – obvezno stalno poklicno usposabljanje

Predlog:

- ZAPS in IZS sestavita pravila in izvajata nadzor nad člani
- Predvidena možnost sankcioniranja članov, ki se ne bi usposabljali po programu
- Opustitev dolžnosti stalnega poklicnega usposabljanja je disciplinska kršitev (denarna kazen in odreditev roka za izpolnitev obveznosti, sicer začasen izbris)

ZPAI – strokovni nadzor nad delom članov

Predlog:

- Redni in sprotni nadzor
- Po pravilniku in letnem programu, ki ju sprejme IZS v soglasju z ministrom MOP
- Vsako leto nadzor nad vsaj statistično pomembnim deležem (vsaj 10%) dokumentacije, ki je podlaga za izdajo dovoljenj v upravnih postopkih in dokumentacije za izvedbo gradenj
- Poročilo v 15. dneh, poslati tudi MOPu
- V primeru odkritih večjih pomanjkljivosti ali napak lahko zbornica izreče disciplinske ukrepe
- Strokovni nadzor lahko izvede tudi MOP sam (odvzame pooblastilo ali zahteva uvedbo disciplinskega postopka)

ZPAI – priznavanje poklicnih kvalifikacij

Predlog:

- Priznavanje poklicnih kvalifikacij za državljane EU in tretjih držav v primeru začasnega opravljanja storitev ni več predvideno

ZPAI – pridobljene pravice

Predlog:

- Pooblastila, ki so bila podeljena pred uveljavitvijo tega zakona, se še naprej uporabljajo v obsegu, kot je bil določen ob podelitvi pooblastila, v skladu z določbami Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. [102/04](#) s spremembami)

ZPAI – uveljavitev zakona in izvršilni predpisi

Predlog:

- Ta zakon začne veljati šest mesecev po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- 13. člen tega zakona se prične uporabljati z dnem vzpostavitve elektronskega posredovanja vlog za izdajanje dovoljenj in prijav skladno z gradbenim zakonom.
- Izvršilni predpisi, katerih sprejem je določen v tem zakonu, morajo biti sprejeti pet mesecev po objavi tega zakona.